

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Iațic Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Florești din 08 aprilie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Iațic Andrei Xxx,
născut la xxxx, originar și domiciliat în
xxxxxxxxxxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 07 mai 2014 - până la 08 aprilie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 12 mai 2016 - până la 02 noiembrie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 23 ianuarie 2017 - până la 23 mai 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Florești din 08 aprilie 2016, Iațic Andrei a fost condamnat în baza art. 264 alin.(1) Cod penal la 200 unități convenționale, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Iațic Andrei la 25 noiembrie 2013, având permis de conducere valabil pentru categoria de vehicul condus, conducând autoturismul de model „Rover 414”, cu numărul de înmatriculare xxxx, pe traseul central din s. Căprești, r-nul Florești, deplasându-se cu o viteză nestabilită de către organul de urmărire penală, observându-l pe pietonul Cazacu S. care traversa drumul și efectua trecerea pe traiectorie perpendiculară în raport cu marginea carosabilului și neținând cont de situația rutieră și dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase precum și de distanța dintre autoturismul

condus și pieton, nu s-a isprăvit cu conducerea autoturismului și fără a frâna, l-a tamponat pe pietonul Cazacu S., cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 117 „D” din 10.12.2013, vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății de lungă durată.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul Iașic Andrei, care a solicitat, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că acțiunile sale nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

A menționat că potrivit practicii judiciare, cauzele principale ale producerii accidentelor rutiere este nu numai încălcarea de către conducătorul mijlocului de transport a regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijlocului de transport, dar și nerespectarea de către pietoni a regulilor de circulație rutieră care, în consecință provoacă accidentele rutiere.

Astfel, din declarațiile părții vătămate, rezultă că anume nerespectarea de către Cazacu S. a regulilor de circulație rutieră, a avut ca consecință provocarea accidentului rutier. Partea vătămată, fiind audiat în cadrul ședinței de judecată a declarat că în acea zi se afla în stare de ebrietate, a văzut mașina inițial la 100 metri, iar când a pășit pe partea carosabilă a crezut că va reuși să treacă, totodată, la întrebările părții apărării a explicat, că nu a dorit să se ridice 5-10 metri pentru a traversa carosabilul pe la trecerea de pietoni. Prin urmare, sunt nefondate declarațiile părții vătămate precum că la automobil erau aprinse doar gabaritele, deoarece la materialele cauzei este anexat procesul-verbal de revizie tehnică a unității de transport, potrivit căruia la rubrica privind sistemul de iluminare este indicat că iluminarea corespunde cerințelor tehnice. La fel, instanța de fond nu s-a pronunțat în sentință la toate declarațiile părții vătămate.

Referitor la declarațiile martorului Serșun A., constată că acesta a relatat existența faptului accidentului rutier, însă el personal nu a văzut producerea accidentului rutier, astfel declarațiile lui nu confirmă vinovăția inculpatului. Precum și declarațiile martorului nominalizat afirmă poziția lui că traseul nu era iluminat de felinare stradale, iar anotimpul era unul nefavorabil.

Cât privește declarațiile lui Munteanu I. a declarat că depozițiile acestui martor ocular descriu amănunțit toate măsurile întreprinse de conducătorul mijlocului de transport întru evitarea producerii accidentului rutier.

Nu este de acord cu concluzia instanței de fond care a indicat că în raza de 100-150 metri de la locul producerii accidentului rutier nu se afla nici o

trecere de pietoni, pe motiv că partea acuzării nu a prezentat nici un act sau probă că în s. Căprești, r-nul Florești în imediata împrejurime a locului producerii accidentului rutier nu se afla o trecere de pietoni. Faptul că în apropierea locului producerii accidentului rutier se afla trecere de pietoni se confirmă prin declarațiile martorului Munteanu I., precum și prin declarațiile părții vătămate Cazacu S.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 noiembrie 2016, a fost admis apelul inculpatului Iațic A. din alte motive decât cele invocate, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului pentru prima instanță, potrivit căreia procesul penal în privința lui Iațic A. a fost încetat în baza art. 264 alin.(1) Cod penal, în temeiul art. 391 alin.(1) pct.6) CPP și art. 107 alin.(1) Cod penal, în baza art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, a apreciat probele cauzei din punct de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia de vinovăție a lui Iațic A. în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, instanța a statuat, că în cauză a intervenit circumstanțe care condiționează încetarea procesului penal.

Astfel, în acest sens a menționat că la data de 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar potrivit alin. (1) Legea nominalizată, se aplică condiționat inclusiv persoanelor inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal.

Art. 2 alin. (1) al Legii sus menționate prevede că „procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani. Iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî aplicarea

prezentului articol dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată și inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 10.

Reieșind din materialele cauzei și având în vedere faptul că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) CP a fost pe deplin confirmată în cadrul cercetării judecătorești, iar inculpatul Iațic A. a comis infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (1) CP la data de 25.11.2013, adică până la adoptarea Legii sus-menționate și pedeapsa maximă sub formă de închisoare prevăzută de sancțiunea articolului incriminat este de până la 7 ani, calificându-se ca una ușoară, instanța a considerat că în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute la art.2 alin.(3) al Legii nr.210 din 29.07.2016 și în privința lui Iațic A. pot fi aplicate dispozițiile legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei.

Totodată, instanța a conchis că necătând la faptul că inculpatul nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, acesta întrunește prevederile Legii privind amnistia, menționând că Iațic A. a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care a fost condamnat, partea vătămată a confirmat în instanța de fond că inculpatul i-a reparat prejudiciul material cauzat și nu are pretenții față de el.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul Iațic A., care, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În argumentarea recursului a invocat aceleași motive care anterior le-a menționat în cererea de apel.

Suplimentar a declarat că el ca conducător a întreprins toate măsurile posibile pentru a evita accidentul rutier.

Nu este de acord cu faptul că instanța de apel la baza soluției sale a pus raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr. 875 din 27.07.2016, deoarece la efectuarea expertizei date au fost înaintate din partea sa două întrebări către expert, însă, ca rezultat al efectuării expertizei i s-a dat răspuns numai la o singură întrebare, deoarece materialele și datele ce i-au fost puse la dispoziție nu sunt suficiente pentru prezentarea concluziilor.

Consideră că instanța nu era în drept de a pune ca probă în confirmarea vinovăției sale răspunsul dat numai la o întrebare, mai mult că întrebarea la

care nu i s-a dat răspuns este una destul de importantă.

Asupra acestor argumente instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un mod.

La fel, a indicat că latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 264 Cod penal este caracterizată prin intenție sau imprudență față de fapta prejudiciabilă și numai prin imprudență față de urmărirea prejudiciabile.

În aceste situații, când vinovăția conducătorului mijlocului de transport lipsește, răspunderea pentru producerea accidentului rutier trebuie s-o poarte acei participanți la trafic care se fac vinovați de producerea acestuia.

Conducătorul care nu a încălcat nici o regulă de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport, nu i se poate imputa nepreîntâmpinarea consecințelor situației de accident.

Astfel, în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate, iar argumentele procurorului indicate în rechizitoriu urmau a fi apreciate critic de către instanțele judecătorești.

El ca șofer a întreprins toate măsurile necesare pentru a evita producerea accidentului rutier.

Atât în instanța de fond, cât și cea de apel a fost demonstrată nevinovăția sa în infracțiunea imputată, iar potrivit art. 8 CPP, învinuirea nu poate fi bazată pe presupuneri, iar orice îndoială în veridicitatea și obiectivitatea învinuirii se tratează în favoarea celui învinuit.

Totodată, a menționat că potrivit materialelor cauzei, acuzatorul nu a prezentat nici o probă pertinentă, concludentă și utilă care ar demonstra vinovăția sa, pentru ca ulterior a da temei instanțelor de judecată să pronunțe o hotărâre de condamnare sau după caz de încetare în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, necătând la faptul că Iațic A. nu a solicitat aplicarea amnistiei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, solicitând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurentul nu este de acord cu modalitatea de apreciere a probelor, însă afirmațiile recurentului nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) CPP. Cu referire la afirmațiile inculpatului că fapta incriminată nu întrunește elementele

infracțiunii, instanța a conchis, că, judecând cauza, instanța de apel, just a constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, corect încadrând acțiunile făptuitorului.

8. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs la această etapă a procedurilor. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei soluții eronate.

După cum rezultă din conținutul recursului, soluția instanței de apel este criticată prin prisma aplicării de către instanța de apel a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Iațic Andrei, necătând la faptul că inculpatul nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de recurs consideră argumentele recurentului întemeiate concluzionând următoarele.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

În speță, Iațic Andrei a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin.(1) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

Respectiv, la prima vedere circumstanțele de fapt ale cauzei, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia.

Însă, procedura de aplicare a amnistiei față de inculpat, reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Totodată, în acest punct de analiză se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 210 stipulează expres că căința activă a persoanei se determină, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: *persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune.*

Astfel, reieșind din textul legii menționate, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

În speța data, Colegiul penal lărgit constată că nu a fost cauzat vreun prejudiciu, iar în asemenea circumstanțe prevederile art. 2 din Legea nr. 210, pot fi aplicate numai dacă inculpatul a manifestat căință activă prin

autodenunțare sau prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii (*care include: judecarea cauzei penale în procedura prescrisă de art. 364¹ sau art. 509 Cod de procedură penală sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției*).

Mai mult, încetarea procesului penal conform alin.(1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Reieșind din cele menționate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal reține, că inculpatul Iațco A. pe tot parcursul procesului penal a menținut o poziție constantă de nerecunoaștere a vinovăției.

Însă, necătând la cele indicate, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel, la întrebarea instanței inculpatul a răspuns, „*cu nu doresc să fie aplicată legea cu privire la amnistie, eu nu sunt vinovat*” (f.d.35,vol.II).

Așadar, instanța de apel a conchis că, deși Iațic A. nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii, interpretând greșit prevederile alin. (3) din art. 2 al Legii nr. 210, nu a solicitat aplicarea amnistiei, însă a considerat că inculpatul întrunește prevederile Legii privind amnistia, fiind posibilă aplicarea față de inculpat a prevederilor actului de amnistiere, or dânsul nu a manifestat căința activă pentru a cădea sub incidența Legii menționate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit nu poate reține constatările instanței de apel, considerând că instanța a făcut o interpretare greșită a prevederilor Legii nr.210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării totale a deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de inculpat în apel, și cele invocate în prezenta decizie, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Iașic Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Iașic Andrei XXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 22 iunie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Petru Moraru